

Uit: **Apocalyps Ontvouwd** nummers 1196 t/m 1215.
meer over deze titel vindt u op de laatste pagina.

INHOUD.

1. *Het geestelijke is overal in de natuur.*
2. *Het geestelijke in de dieren.*
3. *Het geestelijke bij de bijen.*
4. *De ziel van dieren is genegenheid.*
5. *Dieren in de geestelijke wereld.*

6. *Het onderscheid tussen mens en dier.*
7. *Het geestelijke in de planten.*
8. *Het geestelijke in de natuur.*
9. *De natuur zelf is dood.*
10. *Drang naar de menselijke vorm.*

11. *Over geestelijke krachten.*
12. *Dieren en planten in de hemel.*
13. *De graden in de hemelse planten.*
14. *Er is een zelfde ziel in dieren en planten.*
15. *Nut is hun oorsprong.*

Het navolgende mag geen godsbewijs heten, maar het bestaan van God wordt in deze paragrafen zeer aannemelijk gemaakt met redelijke argumenten en voorbeelden uit de natuur. Het is een goede introductie tot Swedenborgs overige werken.

DE SCHEPPING VAN DIEREN EN PLANTEN.

Nu zal iets gezegd worden over het leven van dieren, en daarna over de ziel van planten.

De gehele wereld met de algemene en bijzondere dingen, die daarin zijn, ontstonden en bestaan door de Heer, de Schepper van het heelal.

Er zijn twee zonnen, de zon der geestelijke wereld, en de zon der natuurlijke wereld.

De zon van de geestelijke wereld is de Goddelijke Liefde van de Heer, de zon van de natuurlijke wereld is zuiver vuur.

Vanaf de zon die de Goddelijke Liefde is, begon alle werk der Schepping, en door de zon die vuur is, is het voltooid.

Alles wat voortgaat uit de zon, die de Goddelijke Liefde is, wordt geestelijk genoemd, en alles wat voortgaat uit de zon, die vuur is, wordt natuurlijk genoemd.

Het geestelijke heeft uit zijn oorsprong het leven in zich, maar het natuurlijke heeft uit zijn oorsprong niets van het leven in zich.

En omdat uit deze twee oorsprongen van het heelal, alle dingen, die in beide werelden zijn, ontstonden en bestaan, zo volgt daaruit dat het geestelijke en het natuurlijke in alle geschapen dingen in deze wereld zijn, het geestelijke als ziel en het natuurlijke als lichaam, of het geestelijke als inwendige en het natuurlijke als uitwendige, of het geestelijke als oorzaak en het natuurlijke als gevolg.

Dat deze twee, in geen enkel ding kunnen worden gescheiden, weet iedere wijze want indien men de oorzaak van het gevolg scheidt, zal het gevolg teniet gaan, en indien het inwendige van het uitwendige, zal het uitwendige teniet gaan, en evenzo als ziel en lichaam gescheiden worden.

Dat deze verbinding in elk afzonderlijk ding is, zelfs in de kleinste bijzonderheden van de natuur, heeft men tot dusverre niet geweten.

Dat men dat niet weet, komt door onbekendheid met de geestelijke wereld, met de zon die daar is, en met het licht en de warmte daar, en ook door de dwaasheid van zinnelijke mensen, die alles aan de natuur toeschrijven, en zelden iets aan

God, behalve een Schepping in het algemeen, terwijl er toch in de natuur niets is en ook niets zijn kan, waarin niet het geestelijke is.

Dat dit in alles en in elk ding in de drie rijken van de natuur is, zal in hetgeen volgt gezegd worden. (*Apocalyps Ontvouwd 1196*)

§ 1. HET GEESTELIJKE IS OVERAL IN DE NATUUR.

Dat het geestelijke en het natuurlijke in alles en in elk ding der wereld, op dezelfde wijze verenigd zijn, als de ziel met alles en met elk ding van het lichaam of zoals de werkelijke oorzaak in alles en in elk ding van het gevolg, of zoals het voortbrengend inwendige met alles en met elk ding van zijn voortbrengsel is, kan worden toegelicht en bevestigd door onderwerpen en voorwerpen uit de drie rijken der natuur, die alle dingen der wereld omvatten.

Dat er zulk een vereniging van het geestelijke en natuurlijke in alle en in elk van de drie onderwerpen en voorwerpen van het dierenrijk bestaat, blijkt uit de wonderen, die in dat rijk door geleerde mannen en genootschappen zijn opgemerkt, en overgelaten aan de navorsingen van hen die oorzaken overpeinzen.

Het is algemeen bekend dat dieren van iedere soort, grote en kleine, zowel die op de aarde lopen en kruipen, als die die in de lucht vliegen en in het water zwemmen, weten, uit iets dat ingeboren en ingeplant is en instinct genoemd wordt en ook natuur, hoe zijn soort moet worden voortgeplant, hoe die na de bevalling of na de verlossing moeten worden groot gebracht, hoe en uit welk voedsel die moeten worden gevoed.

Eveneens kennen zij hun voedsel alleen door het gezicht, de reuk en de smaak, en waar het te zoeken en te vergaren is.

Eveneens weten zij hun woning en plaatsen van verblijf, zij weten ook waar hun gezellen en maten zijn op het horen van hun geluid, en ook uit de wijzigingen van dat geluid, wat zij begeren.

Zulk een kennis, op zichzelf beschouwd, is geestelijk, evenals de genegenheid waaruit die voortkomt; wat haar omhult is uit de natuur, evenals datgene wat door haar wordt voortgebracht. Daarenboven is een dier geheel en al gelijk een mens wat betreft de organen, ledematen en ingewanden van zijn lichaam, en wat hun functie betreft.

Evenals mensen hebben de dieren ogen en daardoor gezicht, hebben zij oren en daardoor gehoor, neusgaten en daardoor reuk, een mond en een tong en daardoor smaak, en ook gevoel in de huid met de variaties daarvan in verschillende plaatsen; en wat het inwendige van het lichaam betreft, hebben zij gelijksoortige lichaamsingewanden, zij hebben twee hersenen, een hart en longen, maag, lever, nieren, milt, alvleesklier en ingewanden, met alle andere organen voor de lichaamsvochten, de bloedvorming en bovendien de organen voor afscheiding en de geslachtsorganen

Eveneens zijn zij gelijk wat betreft de zenuwen, bloedvaten, spieren, de huid, kraakbeenderen en beenderen, ja, zó is de gelijkenis, dat een mens wat die dingen betreft een dier is. Dat al deze dingen bij de mens een overeenstemming hebben met gezelschappen van de hemel, is op vele plaatsen in de 'Hemelse Verborgenheden' aangetoond; bijgevolg is dit hetzelfde bij de dieren; uit die overeenstemming blijkt, dat het geestelijke in het natuurlijke werkt, en zijn uitwerking daardoor voortbrengt, zoals een principale oorzaak door haar instrumentale oorzaak.

Maar dit zijn slechts algemene tekenen, die in dit rijk van verbinding getuigen. (*Apocalyps Ontvouwd 1197*)

§ 2. HET GEESTELIJKE IN DE DIEREN.

De bijzondere tekenen die hetzelfde getuigen, zijn nog groter in aantal en nog treffender. Zij zijn bij sommige soorten van dieren zodanig, dat de zinnelijke mens, die niet denkt dan alleen in de stof, die tekenen die bij de beesten zijn vergelijkt met die welke bij de mensen zijn, en uit een dwaas verstand besluit, dat de staten van beide levens hetzelfde zijn, zelfs na

de dood, zeggende dat indien hij zelf leeft, zij leven, of zo zij sterven, hijzelf eveneens sterft.

De tekenen die getuigenissen zij, en toch de zinnelijke mens tot dwaasheid voeren, liggen in de schijn alsof er bij sommige dieren gelijke voorzichtigheid en scherpzinnigheid, gelijke liefde voor samenvoeging, gelijke vriendschap en bijna liefdadigheid, gelijke rechtschapenheid en goedwilligheid, in één woord een gelijk gemoed bestaat, als bij de mensen.

Bijvoorbeeld, de honden weten, door een ingeboren genie, alsof het uit talent voortkomt, als trouwe wachters te waken; uit de doorschemering van de genegenheid van hun meesters, weten zij als het ware zijn wil, zij vinden zijn verblijf uit hetgeen uit zijn voetstappen en kleding uitstroomt, zij kennen de omstreken en doorlopen die om thuis te komen, zelfs door omwegen en door dichte bossen; en doen andere dergelijke dingen, waaruit de zinnelijke mens oordeelt dat een hond eveneens kennis, verstand en wijsheid heeft; wat niet te verwonderen is, wanneer hij dergelijke dingen bij hen, en ook bij zichzelf aan de natuur toeschrijft.

Het is anders bij de geestelijke mens, hij ziet dat het iets geestelijks is, dat hier stuurt, en dat dit met het natuurlijke verenigd is.

De bijzondere tekenen zijn ook, dat vogels weten hoe hun nest te bouwen, daarin hun eieren te leggen, die uit te broeden, de jongen uit de dop te helpen, en daarna uit liefde, die *storge* genoemd wordt, hun warmte te geven onder hun vleugels en voedsel uit hun bek, tot dat zij veren hebben en gevleugeld zijn.

Wanneer zij eveneens uit zichzelf al de kennis van hun ouders hebben, uit het geestelijke dat voor hen de ziel is, door welke kennis zij nu zichzelf kunnen verzorgen.

Bijzondere tekenen zijn eveneens al die, welke in de eieren bevat zijn, waarin het weefsel van de nieuwe vogel in stilte verborgen ligt, en waaromheen alle elementen gelegen zijn, die voor de formatie van het jong in de schaal dienen, vanaf het beginsel in de kop tot het volledige organisme van alle delen van het lichaam.

Kan zoiets door de natuur worden beschikt?

Want dat is niet alleen voortbrengen, maar het is scheppen, en de natuur schept niet.

Wat heeft de natuur gemeen met het leven, dan alleen dat het leven door de natuur wordt omkleed, en dat het uitgaat en zich in een vorm als dier voor doet?

Onder de bijzondere tekenen die hetzelfde getuigenis geven zijn ook de rupsen die, wanneer hun tijd voor metamorfose gekomen is, zich inspinnen als in een uterus, om wederom geboren te worden, waarin zij zich veranderen in poppen en rupsen, die na voltooide tijd zich veranderen in schone vlinders, en in de lucht fladderen als in hun hemel, waar zij spelen als gezellin met gezel, zoals een echtgenote met een echtgenoot, en zich voeden uit geurige bloemen en eieren leggen en daarmee er in voorzien dat hun soort na hen voortleeft.

De geestelijke mens ziet dat dit een evenbeeld is van de wedergeboorte van de mensen en een voorstelling van zijn opstanding en dus geestelijk.

§ 3. HET GEESTELIJKE BIJ DE BIJEN.

Tekenen die nog treffender zijn merkt men op bij de bijen, bij wie een bestuur bestaat in de vorm van de besturen bij mensen.

Zij bouwen zichzelf kleine woningen uit was, volgens de regelen der kunst in rijen met gemakkelijke doorgangen om heen en weer te gaan, en zij vullen die met honig uit de bloemen.

Zij stellen over zich een heerseres aan, uit wie als uit een algemene moeder de nakomelingen moeten voortkomen. Deze woont boven haar volk, te midden van wachthoudende bijen die haar volgen wanneer zij haar eieren gaat leggen, en die achter haar een woelige zwerm vormen, terwijl zij, van de ene cel naar de andere gaande, in elk daarvan een eitje legt, en dit voortzet tot dat haar baarmoeder is uitgeput, en dan naar

haar woning teruggaat, en later datzelfde nog enige malen herhaalt.

Haar wachters, die darren genoemd worden, en geen ander nut doen, dan als een grote schare een heerseres opwachten, en misschien haar met enige geslachtsdrift te bezielen.

Bijen die niet werken worden nutteloos geoordeeld, en om deze reden en opdat zij de voorraad en de arbeid van anderen niet zullen aanvallen en verteren, worden zij naar buiten gedreven en van hun vleugels ontdaan, en aldus wordt hun maatschappij van nietsdoeners gezuiverd.

Wanneer later het nieuwe geslacht volwassen is doet een algemeen geluid zich horen, als een gesuis dat hen beveelt uit te gaan en zichzelf een woning en voedsel te zoeken.

Zij gaan dan weg en verzamelen zich eveneens in een zwerm, en in een nieuwe korf vestigen zij een zelfde instelling. Deze en vele andere dingen, die onderzoekers hebben opgemerkt en in boeken bekend gemaakt, zijn niet verschillend van de besturen die in koninkrijken en republieken, door menselijk verstand en wijsheid, door middel van wetten van rechtvaardigheid en oordeel, zijn ingesteld en verordend.

Ook doen zij gelijk de mensen, alsof zij wisten dat er een winter komt, en waarvoor zij, om niet van honger te sterven, voedsel verzamelen.

Wie kan ontkennen dat zulke dingen uit hun oorsprong geestelijk zijn? Of kunnen zulke dingen uit een andere oorsprong komen?

Alle deze dingen zijn voor mij argumenten en bewijzen van een invloeiing van het geestelijke in natuurlijke dingen en ik ben verbaasd, dat zulke dingen argumenten en bewijzen

kunnen zijn voor de werking van de natuur alleen, zoals zij dat zijn voor sommigen die door eigen intelligentie verdwaasd zijn. (*Apocalyps Ontvouwd 1198*)

§ 4. DE ZIEL VAN DIEREN IS GENEGENHEID.

Niemand kan weten wat het leven is van de beesten op aarde, van de vogelen des hemels en van de vissen der zee, indien hij niet weet wat hun ziel is.

Dat ieder dier een ziel heeft is een bekendheid, want zij leven en het leven is de ziel, daarom worden zij in het Woord eveneens ‘levende zielen’ genoemd.

Dat de ziel in haar uiterste vorm, die lichamelijk is zoals zij zich voor het oog vertoont, het dier is, kan nergens beter worden gekend dan in de geestelijke wereld; want daar ziet men evenals in de natuurlijke wereld alle soorten van beesten, alle soorten van vogels en alle soorten van vissen, en zozeer gelijk in vorm met die welke in onze wereld zijn, dat zij daarvan niet kunnen worden onderscheiden.

Maar het verschil is dat zij in de geestelijke wereld schijnbaar ontstaan uit de genegenheden van engelen en geesten, zodat zij verschijningen zijn van genegenheden, daarom verdwijnen zij eveneens zodra de engel of de geest weggaat of zijn genegenheid ophoudt.

Hieruit blijkt dat hun ziel niet anders is dan genegenheid, dat er bijgevolg even zovele geslachten en soorten van dieren zijn als er geslachten en soorten van genegenheden zijn.

Dat genegenheden, die zich in de geestelijke wereld door dieren vertonen, geen innerlijke geestelijke genegenheden zijn, maar dat het uiterlijke geestelijke genegenheden zijn, die natuurlijk genoemd worden, zal in hetgeen volgt worden gezien; alsook dat er in ieder beest niet een haar of een draad wol is, in iedere vogel geen vezel van een pen of veer, en in iedere vis geen punt van een schubbe of vin, die niet is uit het leven van hun ziel, die dus niet is uit het geestelijke, omkleed vanuit het natuurlijke.

Maar eerst zal iets gezegd worden over de dieren, die zich vertonen in de hemel, die zich in de hel en die zich in de geestelijke wereld vertonen, welke laatste in het midden is tussen de hemel en de hel. (*Apocalyps Ontvouwd 1199*)

§ 5. DIEREN IN DE GEESTELIJKE WERELD.

Omdat de gehele hemel in gezelschappen onderscheiden is, eveneens de gehele hel, en ook de gehele wereld der geesten, en de gezelschappen volgens de geslachten en soorten van genegenheden zijn geordend, en omdat de dieren die daar zijn, verschijningen van genegenheden zijn, zoals zojuist werd gezegd, daarom vertoont zich een zeker geslacht van dieren met zijn soorten in het ene gezelschap en een ander in een ander gezelschap, en alle geslachten van dieren met hun soorten in alle gezelschappen tezamen genomen.

In meer hemelse gezelschappen vertonen zich zachte en reine dieren, in helse gezelschappen wilde en onreine beesten, en in de wereld der geesten, beesten van een tussenliggende natuur. Door mij zijn die dikwijls gezien, en uit dat gezicht werd gegeven de hoedanigheid te herkennen van de engelen die daar waren en ook van de geesten; allen worden daar herkend uit de verschijningen die in hun nabijheid en om hen heen zijn, en genegenheden worden gekend uit velerlei dingen en ook uit de dieren.

Door mij werden in de hemel lammeren gezien, schapen en geiten, zó gelijk aan de lammeren, schapen en geiten in de wereld, dat zij absoluut in niets verschilden.

Eveneens werden in de hemel tortelduiven gezien, duiven, paradijsvogels en vele andere, schoon van vorm en kleur, eveneens werden vissen in water gezien, maar deze in de laagste delen van de hemel.

In de hellen echter werden honden gezien, vossen, wolven, tijgers, zwijnen, muizen en vele andere soorten van wilde en onreine beesten, evenals venijnige slangen in vele soorten, evenals kraaien, uilen en nachtvogels.

Maar in de wereld der geesten werden kamelen gezien, olifanten, paarden, ezels, ossen, herten, leeuwen, luipaarden, beren en ook arenden, gieren, eksters, pauwen en kwartels. Er werden eveneens samengestelde dieren gezien, zoals door de profeten gezien werden en die in het Woord beschreven zijn, zoals in Openbaring 10:2 en op andere plaatsen. Omdat er zulk een gelijkheid is van de dieren die in die wereld verschijnen met de dieren in deze wereld, dat zij in het geheel niet kunnen worden onderscheiden, en dat die hun ontstaan ontleen uit de genegenheden van de hemelse engelen en uit de lusten van de geesten der hel, zo volgt daaruit dat de natuurlijke genegenheden en de lusten hun ziel zijn, en dat die in gestalte dieren zijn met een lichaam bekleed. Maar welke genegenheid of lust de ziel is van dit of dat dier, hetzij een tam of een wild beest op aarde, hetzij een dag- of een nachtvoegel, hetzij een vis van helder of bedorven water; het is hier niet de plaats om dat uit te leggen. In het Woord worden zij dikwijls genoemd en hebben daar een betekenis in overeenstemming met hun ziel. Voor wat de betekenis is van lammeren, schapen, geiten, rammen, bokken, stieren, ossen, kamelen, paarden, ezels, herten alsook van zekere vogels, raadpleegt men de *Hemelse Verborgenheden*. (*Apocalyps Ontvouwd 1200*)

Na hetgeen voorop gesteld is, zal nu gezegd worden wat de ziel van een beest is.

De ziel van een beest is, in zichzelf beschouwd, geestelijk, want genegenheid van welke hoedanigheid dan ook, hetzij goed of kwaad, is geestelijk, want zij is van een zekere liefde afkomstig en heeft haar oorsprong uit het licht en de warmte, die van de Heer als zon voortgaan, en al wat van daaruit voortgaat is geestelijk.

Dat de boze genegenheden, die lusten genoemd worden, eveneens daaruit voortkomen blijkt uit hetgeen over de kwade liefden en daaruit voortkomende dwaze hartstochten van helse geesten in het voorgaande is gezegd.

Beesten en wilde beesten, van wie de zielen gelijksoortige boze genegenheden zijn, zijn van het begin af niet geschapen,

zoals muizen, giftige slangen, krokodillen, hagedissen, adders en dergelijke, en met verscheidene schadelijke insecten, maar zij hebben hun oorsprong genomen met de hel, in poelen, moerassen, bedorven en stinkende wateren, en in plaatsen waar uitwasemingen van kadavers, drek en urine zijn, waarmee de boze liefden van de helse gezelschappen gemeenschap hebben.

Dat er gemeenschap tussen zulke dingen bestaat, werd mij door ondervinding te verstaan gegeven.

Al het geestelijke een beeldende kracht in zich, waar gelijkslachtige uitwasemingen in de natuur voorkomen, en ook is er in al het geestelijke een voortplantende kracht; want zij vormt niet alleen de organen voor gevoel en beweging, maar eveneens organen voor de voortplanting door baarmoeders en eieren.

Maar in den beginne zijn alleen nuttige en reine dieren geschapen, wier zielen goede genegenheden zijn.

Men moet echter weten, dat de zielen van beesten niet geestelijk zijn in dezelfde graad waarin zielen van mensen dat zijn, maar zij zijn geestelijk in een mindere graad, want er zijn graden in het geestelijke en in de genegenheden van een mindere graad, ofschoon die uit hun oorsprong beschouwd geestelijk zijn, moet niettemin gezegd worden dat zij natuurlijk zijn.

Men behoort het aldus te zeggen omdat zij gelijksoortig zijn aan de genegenheden van de natuurlijke mens.

Er zijn in de mens drie graden van natuurlijke genegenheden evenals in de beesten.

In de laagste graad zijn insecten van verschillende soorten, in de hogere graad zijn de vogelen des hemels, en in een nog hogere graad zijn de beesten der aarde, althans die zij van het begin af geschapen werden. (*Apocalyps Ontvouwd 1201*)

§ 6. HET ONDERSCHIED TUSSEN MENS EN DIER.

Het onderscheid tussen mensen en beesten is als tussen waken en dromen, of als tussen licht en schaduw.

De mens is geestelijk en tegelijkertijd natuurlijk.

Het beest echter is niet geestelijk maar natuurlijk.

In de mens zijn wil en verstand, en zijn wil is de opnemer van de hemelse warmte die liefde is, en zijn verstand is de opnemer van het hemelse licht dat wijsheid is.

In het beest echter is geen wil en verstand, maar voor de wil is er genegenheid, en voor het verstand is er kennis.

De wil en het verstand bij de mens kunnen als één werkzaam zijn, en ze kunnen ook niet als één werkzaam zijn, want de mens kan uit zijn verstand denken wat niet van zijn wil is, want hij kan denken wat hij niet wil, en ook omgekeerd.

Bij het beest daarentegen maken genegenheid en kennis één, en kunnen niet gescheiden worden, want het beest weet wat van zijn genegenheid is, en is geneigd tot hetgeen van zijn kennis is.

Omdat de twee vermogens, die kennis en genegenheid genoemd worden, bij het beest niet kunnen worden gescheiden, daarom kan het beest de orde van zijn leven niet vernietigen; vandaar is het dat het beest geboren wordt in al de kennis van zijn genegenheid.

Anders is het bij de mens, de twee vermogens van zijn leven, die verstand en wil genoemd worden, kunnen worden gescheiden, zoals gezegd is, daarom heeft hij de orde van zijn leven kunnen vernietigen, denkende tegen zijn wil, en willende tegen zijn verstand; en hij heeft ook die orde daardoor verwoest.

Vandaar is het, dat hij in louter onwetendheid geboren wordt, opdat hij daaruit zou kunnen worden ingevoerd in de orde door kundigheden, door middel van het verstand.

De orde waarin de mens geschapen werd, is God lief te hebben boven alles en de naasten als zichzelf, en de staat waarin de mens gekomen is nadat hij die orde had verwoest, is, dat hij zichzelf boven alles liefheeft en de wereld als zichzelf.

Omdat er bij de mens een geestelijk gemoed is, en dit boven zijn natuurlijk gemoed is, en dat zijn geestelijk gemoed zulke dingen kan overdenken die van de hemel en van de kerk zijn, alsook dingen die van de gemeenschap zijn, wat betreft de zeden en wat betreft de wetten, en daar deze betrekking hebben op ‘waarheden en goedheden’ die geestelijk, zedelijk en burgerlijk genoemd worden, en daarenboven op de natuurlijke dingen die kundigheden zijn, en op hun tegenstellingen, die ‘valsheden en boosheden’ zijn, daarom kan de mens niet alleen analytisch denken en daar uit besluiten trekken, maar eveneens influx ontvangen door de hemel van de Heer, en verstandig en wijs worden.

Dit kan geen enkel beest.

Wat een beest weet is niet uit enig verstand, maar uit de kennis van zijn genegenheid die zijn ziel is.

Kennis der genegenheid wordt in al het geestelijke gegeven omdat het geestelijke voortgaande van de Heer als zon, licht is verenigd met warmte, of wijsheid verenigd met liefde, en kennis is van wijsheid, en genegenheid is van liefde in die graad die natuurlijk genoemd wordt.

Omdat er bij de mens een geestelijk gemoed is, en tegelijkertijd een natuurlijk mentaal, en zijn geestelijk gemoed boven zijn natuurlijk gemoed is, en het geestelijke gemoed zodanig is dat het de ‘waarheden en de goedheden’ in alle graden kan overdenken en liefhebben, zowel in verbinding met het natuurlijke gemoed als afgescheiden daarvan, volgt hieruit dat de inwendige beginselen van de mens, die aan zijne beide gemoederen behoren, naar de Heer door de Heer kunnen verheven worden, en met Hemzelf worden verbonden; vandaar is het dat ieder mens in eeuwigheid leeft.

Het is niet zo met het beest, dat heeft geen genot van enig geestelijk mentaal, maar alleen van een natuurlijk mentaal, daarom kunnen zijn inwendige beginselen die alleen van de kennis en van de genegenheid zijn, niet door de Heer worden verheven en met Hemzelf worden verbonden, waardoor het niet na de dood leeft.

Weliswaar wordt het beest geleid door zekeren geestelijken influx die in zijn ziel valt, maar omdat zijn geestelijke niet kan

worden verheven, kan het niet anders dan neerwaarts bepaald worden, en naar zulke dingen zien die van zijn genegenheden zijn, die alleen betrekking hebben op die welke tot zijn voeding, woning en voortplanting behoren, en uit de kennis van zijn genegenheid kent het die door middel van zijn gezicht, reuk en smaak.

Omdat een mens uit zijn geestelijk gemoed op rationele wijze kan denken, daarom kan hij eveneens spreken; want spreken is denken uit het verstand dat waarheden kan zien in geestelijk licht.

Het beest echter, dat niets heeft van gedachte uit het verstand maar alleen kennis uit genegenheid, kan niets dan geluid maken en het geluid van zijn genegenheid variëren naar gelang zijn appetijt. (*Apocalyps Ontvouwd 1202*)

§ 7. HET GEESTELIJKE IN DE PLANTEN.

Nu zal iets gezegd worden over het plantenrijk en over hun ziel, die vegetatieve ziel genoemd wordt.

Dat die eveneens geestelijk is, weet men in de wereld niet.

Onder vegetatieve ziel wordt verstaan het streven en de drang om een plant voort te brengen vanaf een zaad voortgaande tot zaden en daardoor zich in het oneindige te vermenigvuldigen en voort te planten in eeuwigheid: want er is iets van een denkbeeld van oneindigheid en eeuwigheid in elke plant, want een enkel zaad kan in een zeker aantal jaren zó worden vermenigvuldigd dat het de gehele aardbol bedekt, en ook worden voortgeplant van zaad tot zaad zonder einde.

Dit, tegelijk met het wondervolle proces van de groei vanaf een wortel in een scheut, vervolgens in een stam, dan in takken, bladeren, bloemen, vruchten, tot in nieuwe zaden, is niet natuurlijk maar is geestelijk.

Men ziet hetzelfde ook daarin dat planten in vele opzichten het zelfde vertonen als wat er ook in het dierenrijk is, bijvoorbeeld dat zij uit een zaad ontstaan, dat daarin iets is als een voortplantingsvermogen, dat zij een scheut voortbrengen als kind, een stam als lichaam, takken als armen, een kruin als hoofd, een bast als huid, bladeren als longen; dat zij volwassen worden in de loop der jaren en vervolgens bloeien, zoals nimfen vóór het huwelijk (nuptias), en daarna opzwellen als 'uterus' of als eieren, en vruchten zetten als drachten waarin nieuwe zaden zijn, waaruit evenals in het dierenrijk voortplantingen of vermenigvuldigingen van dezelfde soort of familie voortkomen.

Deze met vele andere dingen die door bekwame plantkundigen, die parallellen tussen deze twee rijken hebben vastgesteld, zijn opgemerkt, tonen aan dat het streven en de drang naar zulke dingen niet uit de natuurlijke wereld is, maar uit de geestelijke.

Dat de levende kracht als principale oorzaak geestelijk is, en de dode kracht als instrumentale oorzaak natuurlijk is, zal men zien in het navolgende. (*Apocalyps Ontvouwd 1203*)

§ 8. HET GEESTELIJKE IN DE NATUUR.

Op welke wijze het geestelijke in de planten invloet en werkt en deze aandrang, poging en werking voortbrengt, kan geen enkel verstand begrijpen, indien niet eerst de volgende stellingen worden ontwikkeld:

- I. *Niets in de natuur ontstaat en bestaat dan uit het geestelijke en door het geestelijke.*
- II. *Dat de natuur in zichzelf dood is, geschapen opdat het geestelijke door haar kan worden omkleed met vormen die het nut van dienst zijn en opdat het wordt begrensd.*

III. *Dat er twee algemene vormen zijn, de geestelijke en de natuurlijke; de geestelijke zoals die bij de dieren is en de natuurlijke zoals die bij de planten is.*

IV. *Dat er drie krachten zijn in al het geestelijke: de werkende kracht, de scheppende kracht en de vormende kracht.*

V. *Dat uit het geestelijke door deze krachten de planten ontstaan en ook de dieren, zowel die welke in de hemel verschijnen, als die welke in de wereld zijn.*

VI. *Dat er een zelfde oorsprong en vandaar een zelfde ziel is in beiden, met het enkel onderscheid van vorm waarin influx plaats vindt.*

VII. *En dat deze oorsprong in het nut is.*

Wanneer het bovenstaande niet eerst wordt ontwikkeld, kan de oorzaak van de zo wondervolle uitwerkingen in het plantenrijk niet door het verstand worden gezien.

(Apocalyps Ontvouwd 1204)

(1). *Dat niets in de natuur ontstaat en bestaat dan uit het geestelijke en door het geestelijke, is omdat niets kan ontstaan dan uit een ander, dus tenslotte uit Hem, die in Zich Is en Bestaat; Deze is God, daarom wordt ook God genoemd 'Zijn en Bestaan', en Jah vanuit Zijn, en Jehovah, uit Zijn en Bestaan in Zich.*

Dat niets in de natuur ontstaat dan alleen uit het geestelijke, is omdat er niets kan bestaan wanneer daarin niet een ziel is.

Al datgene wordt ziel genoemd wat het wezen is, want dat wat immers het wezen niet in zich heeft dat bestaat niet, omdat er geen 'Zijn' is waaruit het is.

Zo is het met de natuur, haar wezen, waaruit zij bestaat, is geestelijk, omdat dit het Goddelijke Zijn in zich heeft, en ook de Goddelijke kracht om te werken, te scheppen en te vormen, zoals uit hetgeen volgt zal worden gezien.

Deze essentie kan eveneens ziel genoemd worden, omdat ieder geestelijk ding leeft, en het levende geeft wanneer dat in het niet levende werkt, zoals in het natuurlijke, maakt zij het óf zo alsof het leeft, óf zo dat het iets heeft van een schijn uit het levende; het laatste is in de planten, het eerste in de dieren.

Dat niets in de natuur ontstaat dan uit het geestelijke, is omdat er geen gevolg is zonder oorzaak.

Wat er ook in een gevolg ontstaat is uit de oorzaak, wat niet is uit de oorzaak wordt afgescheiden.

Zo is het met de natuur; ieder ding en de allerkleinste bijzonderheden daarvan, zijn gevolgen uit een oorzaak, die eerder is en inwendig daarin is, en meer verheven is en ook onmiddellijk van God is.

Want er is een geestelijke wereld, die wereld is eerder, inwendiger en meer verheven dan de natuurlijke wereld, daarom is alles van de geestelijke wereld oorzaak, en alles van de natuurlijke wereld gevolg.

Er is weliswaar eveneens in de natuurlijke wereld een ontstaan van het ene uit het andere voortgaande, maar dat is door oorzaken uit de geestelijke wereld, want waar de oorzaak van een gevolg is, daar is ook de oorzaak van een werkend gevolg; want ieder gevolg wordt werkende oorzaak in volgorde tot aan het laatste waar de werkende kracht ophoudt; maar dit geschiedt aanhoudend uit het geestelijke, waarin alleen deze kracht is.

Dit is dus de reden waarom er niets in de natuur ontstaat, dat niet uit het geestelijke is en door middel daarvan.

Er zijn twee middellijke oorzaken in de natuur, waardoor ieder gevolg wordt bewerkt, of iedere productie of formatie die daarbij optreedt; de middellijke oorzaken zijn licht en warmte; licht wijzigt de substanties en warmte zet die in werking; beide zijn van de tegenwoordigheid van de zon daarin.

De tegenwoordigheid van de zon, die als licht verschijnt maakt de werkzaamheid der krachten of substanties van elk individu naar mate van de vorm waarin het uit de schepping is, dit is de modificatie.

De tegenwoordigheid van de zon die als warmte wordt waargenomen breidt de individuen uit en brengt voort de kracht van handelen en uitwerken volgens hun vorm door het streven in werking te stellen waarin zij vanuit de schepping zijn.

Het streven dat door de warmte de agerende kracht wordt in de vormen van de natuur, ook in de kleinste, is vanuit het geestelijke dat in hen werkt en op hen inwerkt.

(Apocalyps Ontvouwd 1206)

§ 9. DE NATUUR ZELF IS DOOD.

(II). Dat de natuur in zichzelf dood is, geschapen opdat het geestelijke door haar kan worden omkleed met vormen die het nut van dienst zijn, en opdat het wordt begrensd.

De natuur en het leven zijn onderscheiden twee.

De natuur begint bij de zon van de wereld en het leven begint met de zon van de hemel.

De zon van de wereld is louter vuur, en de zon van de hemel is zuivere Liefde.

Wat voortgaat van de zon die louter vuur is, wordt natuur genoemd, en wat voortgaat van de zon die zuivere Liefde is wordt leven genoemd.

Dat wat van louter vuur voortgaat is dood, echter dat wat voortgaat uit zuivere liefde, is levend.

Hieruit blijkt duidelijk dat de zon in zichzelf dood is.

Dat de natuur dienst doet om het geestelijke te omkleden, blijkt uit de zielen van de beesten die geestelijke genegenheden zijn, dat deze bekleed worden door stoffen die in de wereld zijn; dat hun lichamen stoffelijk zijn is welbekend, evenals de lichamen van de mensen.

Dat het geestelijke kan worden bekleed door het stoffelijke is omdat alle dingen die in de natuur van de wereld ontstaan zijn, zowel de atmosferische, als de waterige en de aardachtige, allemaal gevolgen zijn, die door het geestelijke als oorzaak zijn voortgebracht; en gevolgen maken met hun oorzaken één uit, en stemmen daarmee geheel en al overeen; in overeenstemming met het axioma, dat er niets ontstaat in het gevolg, wat niet in de oorzaak is.

Maar het onderscheid is, dat de oorzaak een levende kracht is omdat zij geestelijk is, en het gevolg daarvan een dode kracht is omdat die natuurlijk is.

Daaruit is het, dat er in de natuurlijke wereld zulke dingen voorkomen, die geheel en al overeenstemmen met die welke in de geestelijke wereld zijn, en dat zij kunnen worden samengevoegd.

Vandaar dat er gezegd werd dat de natuur geschapen is, opdat het geestelijke uit haar zich met vormen zou bekleden die tot nut zouden dienen.

Dat de natuur geschapen is geworden opdat het geestelijke in haar zou worden begrensd, volgt uit het gezegde dat de dingen in de geestelijke wereld oorzaken zijn, en dat die welke in de natuurlijke wereld zijn, de uitwerkingen zijn; en de uitwerkingen zijn de grenzen.

Waar een eerste is, is in alle gevallen een laatste, en omdat in het laatste al het tussenliggende, vanaf het eerste, tegelijkertijd bestaat, is het scheppingswerk in het laatste voleind.

Met het oog op dit doel is de zon van de natuurlijke wereld geschapen, en door de zon de natuur en ten laatste de aardbol, opdat daar de laatste zelfstandigheden zouden zijn waarin alle geestelijke dingen zouden eindigen en waarin de schepping zou bestaan.

Voor dit doel is het ook dat het scheppingswerk daar voortduurt en blijft voortduren, wat geschiedt door opeenvolgende geslachten van mensen en dieren, en door aanhoudende ontkiemingen bij de planten, en met dit doel dat van daar alles naar de Eersten terugkomt vanwaar het kwam, hetgeen door de mens plaats vindt.

Dat de tussenliggende in de laatste tezamen bestaan, blijkt uit het axioma, dat er niets in het gevolg is wat niet in de oorzaak is, dus door de samenhang van oorzaken en gevolgen vanaf de Eerste tot aan het laatste toe.

(Apocalyps Ontvouwd 1207)

§ 10. DRANG NAAR DE MENSELIJKE VORM.

(III). *Er zijn twee algemene vormen, de geestelijke en de natuurlijke; de geestelijke zoals die van de dieren is en de natuurlijke zoals die van de planten is.*

Vandaar komt dat alles van de natuur, behalve zon, maan en atmosferen, drie rijken vormen: het dierenrijk, het plantenrijk en het mineralenrijk, en dat het mineralenrijk alleen een voorraadschuur is, waarin zich bevindt en waaruit genomen wordt wat tot samenstelling dient van de twee rijken van planten en dieren.

De vormen van het dierenrijk, die in één woord dieren genoemd worden, zijn alle in overeenstemming met de vloeiing van de geestelijke substanties en krachten, en deze vloeit, vanuit het streven dat daarin woont, naar de menselijke vorm, in alle en de afzonderlijke delen ervan, van hoofd tot hiel, dus in het algemeen naar de productie van organen van de zintuigen en de bewegingsorganen, alsook van organen voor de voeding en van de voortplantingsorganen.

Hierdoor is het, dat de gehele hemel in zulk een vorm is en dat alle engelen en geesten in zulk een vorm zijn en dat mensen op aarde in zulk een vorm zijn, en ook alle beesten, vogels en vissen, want bij alle zijn er dergelijke organen.

Deze dierlijke vorm verkrijgt de aandrang naar dergelijke vormen van de Eerste van Wie alle dingen zijn, Die God is, en daarvan dat Hij Mens is.

Dit streven en de daaruit voortkomende determinatie van alle geestelijke krachten, kunnen uit niets anders komen en ontstaan, want zij zijn in de grootste en in de kleinste dingen, in de eerste en in de laatste, in de geestelijke wereld en vandaar in de natuurlijke wereld; maar met verschillende volmaaktheid volgens de graden.

De andere vorm echter, die de natuurlijke vorm is en waarin alle planten zijn, trekt zijn oorsprong uit de aandrang en vandaar uit de vloeiing van de natuurlijke krachten, die de atmosferen zijn en ethers genoemd worden, waarin deze aandrang woont uit de determinatie van de geestelijke krachten, die naar de dierlijke vorm streeft, en uit de

voortdoring van deze operatie in de natuurlijke krachten, welke ethers zijn en door deze in de stoffen van de aardbol, waaruit de planten zijn samengesteld. Dat hieruit de oorsprong is, blijkt uit het boven gezegde, dat iets, gelijkend op de dierlijke vorm, daarin verschijnt. Dat alles in de natuur naar deze vorm streeft, en dat de poging om die voort te brengen, uit het geestelijke, de ethers is ingeprent en dus ingeplant.

Dit blijkt uit vele dingen zoals uit de universele plantengroei over de gehele oppervlakte van de aardbol, alsook uit de groei van mineralen in dergelijke vormen in mijnen, waar openingen voorkomen, en uit de groei van kalkachtige stoffen in koralen op de zeebodem ... en zelfs uit de vormen van de sneeuwvlokken die planten nabootsen. (AO 1208)

§ 11. OVER GEESTELIJKE KRACHTEN.

(IV) *Er zijn drie krachten in al het geestelijke, de werkende kracht, de scheppende kracht en de formerende kracht.*

De werkende kracht, omdat het geestelijke voortkomt uit de eerste oorsprong van alle krachten, die de Zon van de hemel is, en deze is de Goddelijke Liefde van de Heer; en liefde is het werkende zelf, en van haar gaat de levendige kracht uit die het leven is.

De scheppende kracht is de kracht om oorzaken en gevolgen voort te brengen, vanaf het begin tot aan het einde, en zij loopt vanaf de Eerste door de tussenliggende dingen tot het laatste. De eerste is de hemelse Zon zelf, die de Heer is; de tussenliggende dingen zijn de geestelijke, daarna de natuurlijke, daarna de aardse, waaruit tenslotte de producties zijn en omdat deze kracht in de schepping van het heelal voortgaat van een eerste tot het laatste. Daarom gaat zij

vervolgens op dezelfde wijze voort, opdat de productie zal aanhouden, anders zou deze ophouden.

Want het eerste heeft aanhoudend het oog op het laatste als einddoel, en wanneer niet het eerste aanhoudend uit zichzelf het laatste op het oog had, door middel van de tussenliggende dingen volgens de orde van de schepping, dan zou alles vergaan.

Daarom zijn de producties, die voornamelijk dieren en planten zijn, de voortzettingen van de schepping.

Het doet er niet toe dat de voortzettingen geschieden door zaden, daar het toch dezelfde scheppende kracht is, die produceert; dat eveneens enkele zaden nu nog worden voortgebracht, blijkt uit de ondervinding van sommige onderzoekers.

De formerende kracht is de laatste kracht uit de laatste dingen, want het is de kracht om dieren en planten voort te brengen uit de laatste stoffen van de natuur, die in de aardbol verzameld zijn.

De krachten die in de natuur wonen uit haar oorsprong, die de zon van de wereld is, zijn geen levende krachten maar dode krachten, die niet anders zijn dan zoals de krachten van de warmte in de mens en in het dier, die het lichaam houden in de staat waarin de wil, door middel van de genegenheid en het verstand, door middel van overdenkingen die geestelijk zijn, hun werkingen daarin kunnen invloeden en uitwerken.

Zij zijn ook niet anders dan zoals de krachten van het licht in het oog, die alleen maken dat het gemoed, dat geestelijk is, door dit als zijn orgaan ziet.

Het licht van de wereld ziet niets, maar het gemoed door het licht van de hemel.

Evenzo is het met de planten.

Wie gelooft dat de warmte en het licht van de zon van de wereld anders werken dan dat zij de eigen dingen van de natuur openen en schikken om de invloed vanuit de geestelijke wereld op te nemen, dwaalt schromelijk.

(Apocalyps Ontvouwd 1209)

§ 12. DIEREN EN PLANTEN IN DE HEMEL.

(V) Dat uit het geestelijke door deze krachten de planten ontstaan en ook de dieren, zowel die welke in de hemel verschijnen, als die welke in de wereld zijn.

Dat deze planten en dieren eveneens in de hemel bestaan, is omdat die krachten in het geestelijke zijn, in haar maxima en in haar minima, in haar eerste en in haar laatste, dus in het geestelijke, zowel in de hemel als op de aarde haar eerste zijn in de hemelen, haar laatste zijn in de wereld, want er zijn graden in het geestelijke en iedere graad is van de andere onderscheiden en de vroegere of de hogere graad is meer volmaakt dan de latere of de lagere.

Dit kan worden bevestigd uit het licht en de warmte in de hemelen, en uit de daaruit verkregen wijsheid van de engelen. Het licht in de hoogste of derde hemel, is uit de lichtstraling zó schitterend, dat dit het middaglicht van de wereld duizenden malen overtreft.

In de middelste hemel is het licht minder schitterend, maar toch overtreft dat het licht van de wereld op het middaguur honderden malen.

In de laagste of eerste hemel is het licht gelijk aan het licht van de wereld op de middag.

Er zijn eveneens graden van warmte, die hier de liefde is, en volgens deze graden is de wijsheid, het verstand en de wetenschap van de engelen.

Al het geestelijke is van het licht en van de warmte, uit de Heer als Zon, en wijsheid en verstand zijn uit deze.

Even zovele graden van het geestelijke bestaan er onder de hemel of in de natuur; dit zijn lagere geestelijke graden, zoals kan worden bevestigd uit het natuurlijke gemoed van de mens en uit zijn rationaliteit en zinnelijkheid, rationele mensen zijn in de eerste graad, zinnelijke mensen in de laagste en enigen in de middelste graad; en alle overdenking en genegenheid van het natuurlijk gemoed is geestelijk.

Deze drie krachten, de werkende kracht, de scheppende kracht en de formerende kracht, wonen in het geestelijke, in alle zijn graden maar met verschillende volmaaktheid.

Omdat er niets kan bestaan dat niet zijn laatste heeft waarin het eindigt en bestaat, zo is dit ook met het geestelijke. Zijn laatste is in de aardbol, in zijn gronden en wateren; en het geestelijke uit dit laatste brengt planten voort van iedere soort, van de boom tot het gras, waarin het overgebleven geestelijke zich manifesteert, maar alleen in een zekere gelijkenis met de dieren, waarover hierboven gehandeld werd. (*Apocalyps Ontvouwde 1210*)

§ 13. DE GRADEN IN DE HEMELSE PLANTEN.

Nu zal iets gezegd worden over de planten in de hemel; eerder werd gesproken over de dieren daar.

Er zijn in de hemelen zoals op de aarde planten van alle geslacht en alle soort, er zijn zelfs in de hemelen planten, die niet op aarde zijn, want er zijn samengestelde geslachten en soorten, zelfs in oneindige variëteit; dit ontleen zij aan hun oorsprong waarover later; maar geslachten en soorten van planten verschillen in de hemelen, evenals de geslachten en soorten van de dieren daar, waar over hierboven gesproken werd.

Volgens de graden van licht en warmte verschijnen er paradijsachtige tuinen, bossen, velden en vlaktes, en daarin struiken, bloembedden en grasvelden.

In de binnenste of derde hemel zijn er voornamelijk struiken waarvan de vruchten olie uitwasemen.

Er zijn bloembedden, waaruit zich heerlijke geuren verspreiden en waarvan de zaden een geurige smaak hebben door fijne geur en zachte olie; er zijn grasvelden die met gelijke geuren overladen zijn.

In de middelste of tweede hemel zijn er struiken waarvan de vruchten wijngeuren uitwasemen, er zijn bloembedden, waaruit heerlijke geuren zich verspreiden en waarin zaden zijn van delicate smaak, ook zijn er dergelijke grasvelden.

In de laagste of eerste hemel zijn er gelijksoortige dingen als in de binnenste en middelste hemel, met onderscheid van genot en bekoorlijkheid volgens de graden.

Er zijn ook vruchten en zaden in de binnenste hemel uit zuiver goud, in de middelste hemel uit zilver en in de laatste hemel uit koper; en ook zijn er bloemen uit edelgesteenten en uit kristallen.

Dit alles zijn ontkiemen uit de aarde daar.

Er zijn daar landen als bij ons, maar niets wordt daar geboren uit gezaaide zaden, maar alles uit geschapen zaden; en schepping is daar ogenblikkelijk, en de duur daarvan soms een dag soms een ogenblik; want zij ontstaan door de krachten van het licht en van de warmte uit de Zon van de hemel, die de Heer is, zonder de aanvullende en meehelpende krachten van het licht en de warmte van de zon der wereld; vandaar zijn de stoffen in de aarde van onze aardbol vastgelegd en de ontkiemen constant.

Daarentegen zijn de stoffen of substanties in de landen die in de hemel zijn, niet vast en vandaar zijn ook de ontkiemingen die daar uit voortkomen niet constant.

Daar is alles geestelijk in een natuurlijke verschijning, maar het is anders in de landen die ondergeschikt zijn aan de zon der wereld.

Deze bijzonderheden worden gegeven om te bevestigen dat in al het geestelijke, hetzij in de hemel, hetzij in de wereld, deze drie krachten wonen, die zijn: de werkende kracht, de scheppende kracht en de formerende kracht; en dat deze krachten aanhoudend voortgaan tot hun uiterste, waar zij eindigen en bestaan, en dit niet alleen in hun eerste maar evenzo in hun laatsten; vandaar is het, dat in de hemelen eveneens landen bestaan, want de landen daar zijn die krachten in uiterste; het onderscheid is, dat die landen daar geestelijk zijn van oorsprong, en dat landen hier, natuurlijk zijn; en dat de productie van onze landen gemaakt zijn uit het geestelijke door middel van de natuur maar in de landen daar zonder de natuur.

(Apocalyps Ontvouwd 1211)

§ 14. ER IS EEN ZELFDE ZIEL IN DIEREN EN PLANTEN.

(VI) Dat er een zelfde oorsprong is en vandaar een zelfde ziel in beide (dieren en planten) met enkel het onderscheid van vorm, waarin de invloed plaats vindt.

Dat de oorsprong van dieren die eveneens hun ziel is, een geestelijke genegenheid is zoals die bij de mens in zijn natuurlijke, is hier boven aangetoond.

Dat dit ook gelijkelijk de oorsprong der planten is, blijkt voornamelijk uit de planten in de hemelen, doordat zij daar verschijnen volgens de genegenheden van de engelen; en doordat ze deze ook voorstellen, zelfs zo ver dat engelen die daarin zijn, als in de typen daarvan, hun genegenheden zien en de hoedanigheid ervan herkennen; en ook doordat zij in overeenstemming daarmee veranderen.

Maar dit vindt plaats buiten de gezelschappen, het enige verschil is dat genegenheden verschijnen als dieren gevormd door het geestelijke, in zijn tussenliggende, en dat zij verschijnen gevormd als planten, in zijn uiterste, die daar landen zijn

Want het geestelijke waaruit dat komt is levend; in de tussenliggende, in zijn uitersten echter is het niet levend. Het geestelijke behoudt in zijn uitersten niet meer van het leven, dan wat een gelijkenis met het levende teweegbrengt; ongeveer zoals het in het menselijk lichaam is, waarin de uitersten, die door het geestelijke worden voortgebracht, de kraakbeenderen, beenderen, tanden en nagels zijn, waarin het levende, dat uit de ziel is, wordt begrensd.

Dat de plantenzielen uit dezelfde oorsprong zijn als waaruit de beesten der aarde, de vogelen des hemels en de vissen der zee zijn, schijnt op het eerste gezicht onwaar, ten gevolge van het verschil, dat het ene leeft en de andere niet leeft; maar niettemin blijkt dit duidelijk uit de dieren en uit de planten die tegelijkertijd in de hemelen gezien zijn, en ook uit de dieren en uit de planten die tegelijkertijd in de hellen gezien zijn.

In de hemelen verschijnen schone dieren en schone planten; in de hellen echter schadelijke dieren, en aan dergelijke planten worden engelen en geesten gekend uit de verschijning van de dieren, en gelijkelijk uit de verschijning van de planten; de overeenstemming daarvan met hun genegenheden is volkomen, zelfs is die overeenstemming zó, dat het dier in een overeenkomstige plant kan worden veranderd, en de plant in een overeenkomstig dier.

De hemelse engelen weten wat er door de genegenheid in beide gevallen is voorgesteld, en ik heb gehoord en ook waargenomen dat er gelijkenis is.

Het werd mij eveneens gegeven die overeenstemming duidelijk te kennen, niet alleen van de dieren maar eveneens van de planten, met de hemelse gezelschappen en met de helse gezelschappen, dus met de genegenheden daarvan, want de gezelschappen en de genegenheden in de geestelijke wereld maken één.

Hierdoor komt het, dat in het Woord in vele plaatsen gesproken wordt van tuinen, hoven, bossen, bossen, alsook van verschillende soorten van planten, en dat zij daar geestelijke dingen betekenen in overeenstemming met hun oorsprong, die alle op genegenheden betrekking hebben. Het onderscheid dat er dus is tussen de planten in de geestelijke wereld en in de natuurlijke wereld, is, dat zij in de geestelijke wereld in een ogenblik ontstaan overeenkomstig de genegenheden van de engelen en geesten aldaar, zowel de zaden als de ontkiemeningen.

In de natuurlijke wereld daarentegen, is hun oorsprong gelegd in de zaden, waaruit zij ieder jaar ontspringen.

Daarenboven zijn er tweeërlei dingen aan de natuur eigen, de tijd en vandaar opeenvolging, en de ruimte en vandaar uitgebreidheid, maar deze bestaan niet in de geestelijke wereld als daaraan eigen, daar zijn het de schijnen van de staten van hun leven.

Vandaar is het dat uit de aarde daar, die uit een geestelijke oorsprong is, planten ogenblikkelijk opschieten, en ook ogenblikkelijk verdwijnen, wat echter alleen geschiedt wanneer de engelen zich verwijderen, maar wanneer die zich niet verwijderen, duren de schijnbaarheden voort.

Dit is het verschil tussen planten in de geestelijke wereld en planten in de natuurlijke wereld. (*Apocalyps Ontvouwd 1212*)

§ 15. NUT IS HUN OORSPRONG.

(VII) *Dat de oorsprong in het nut is, is omdat genegenheden betrekking hebben op het nut.*

Nut is het onderwerp van alle genegenheid want de mens kan niet worden aangedaan indien hij niets op het oog heeft, en dat iets is nut.

Omdat nu alle genegenheid nut onderstelt, en de plantenziel uit haar geestelijken oorsprong genegenheid is, zoals eerder gezegd werd, daarom is zij eveneens een nut.

Dit is de oorzaak waarom in elke plant een nut woont, geestelijk nut in de geestelijke wereld, en geestelijk en ook natuurlijk nut in de natuurlijke wereld.

Geestelijk nut is voor de verschillende staten van het natuurlijk gemoed en natuurlijk nut voor de verschillende staten van het lichaam.

Dat de gemoederen worden verlevendigd, opgefrist en geprikkeld, en dat zij omgekeerd in toestanden van ongevoeligheid, van verdriet en bewusteloosheid worden gebracht door de reuk en de smaak van verschillende planten is wel bekend; en dat de lichamen daardoor, en door verschillende daaruit bereide logen, vochten en medicamenten gezond wordt, en omgekeerd gedood wordt door vergiften daaruit, is evenzo bekend.

Het geestelijk uitwendige nut daaruit in de hemel verkregen, is de recreatie van het natuurlijk gemoed, en het inwendig nut is de voorstelling van de Goddelijkheden daarin, en dus ook de verheffing van het natuurlijk gemoed, want de wijzere engelen zien daarin de hoedanigheid van hun genegenheden in serie; variëteiten van bloemen in haar orde en tegelijk de schakeringen der kleuren, alsook de geuren, manifesteren die genegenheden en wat inwendig in deze verborgen ligt. Want iedere uiterste genegenheid, die natuurlijk wordt genoemd ofschoon zij geestelijk is, trekt haar hoedanigheid uit de innerlijke genegenheid die van het verstand en van de wijsheid is, en deze trekken hun hoedanigheid van het nut en de liefde daarvoor.

In één woord, niets anders bloeit er uit de grond in de hemelen dan nut omdat nut de plantenziel is.

Daarom verschijnen dáár, in plaatsen die woestijnen worden genoemd, waar diegenen zijn die in de wereld de werken der naastenliefde hebben verworpen die de nutten zelf zijn, geen enkel grasscheutje noch een enkel kruid, maar louter kiezel en zand.

Door nutten die alleen in de hemel bloeien wordt verstaan alle goede in daad, dat van de Heer is, door liefde tot Hem en door liefde tegenover de naaste.

Elke plant daar stelt een vorm van nut voor, en wat zich ook daarin vertoont, van haar eerste tot haar laatste en omgekeerd, of van zaad tot bloem en van bloem tot zaad, representeert de voortgang en de uitgebreidheid van de genegenheid en tegelijkertijd haar nut van het ene doel tot het andere.

Zij die bekwaam geweest zijn in plantenkunde, scheikunde, geneeskunde en farmacie, komen na hun dood in de wetenschap van de geestelijke nutten uit de planten daar.

Ook beoefenen zij die wetenschappen en worden daardoor ten zeerste verlustigd.

Ik heb met hen gesproken en heb van hen wonderen gehoord.
(*Apocalyps Ontvouwd 1214*)

Uit hetgeen tot dusverre werd aangevoerd over het leven dat van de Heer is, en over het ontstaan daaruit van alles in het heelal, kan elke wijze van hart zien dat de natuur niet uit zichzelf voortbrengt, maar dat zij alleen bij de productie het geestelijke dient, dat uit de Zon van de hemel voortgaat, die de Heer is.

Evenals de instrumentale oorzaak haar principale oorzaak, en evenals de dode kracht haar levende kracht dient.

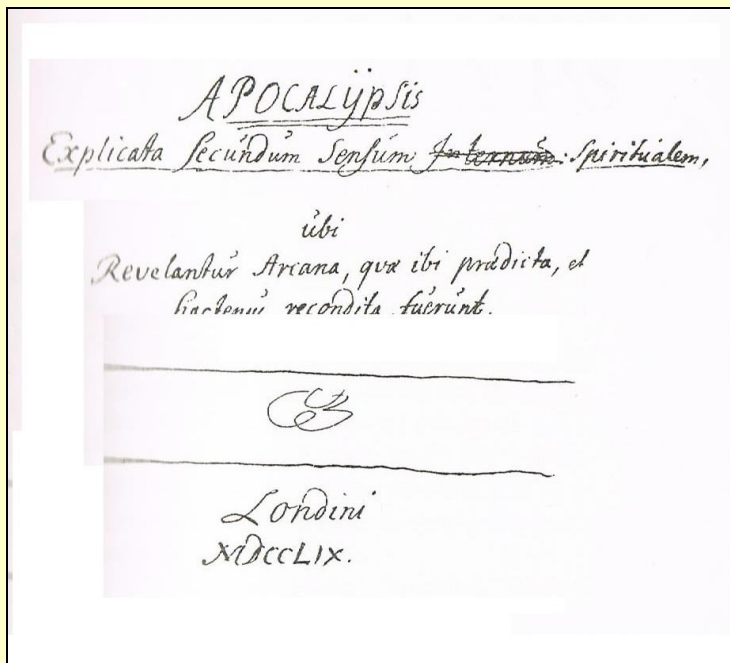
Hieruit blijkt hoezeer zij dwalen die de voortplanting van dieren en de productie van planten aan de natuur toeschrijven. Zulke mensen zijn gelijk aan hen die prachtige en heerlijke werken toeschrijven aan het werktuig en niet aan de kunstenaar, of die een beeld aanbidden en niet God.

Bedrieglijkheden die ontelbaar zijn in iedere argumentatie over geestelijke, zedelijke en burgerlijke dingen, springen daaruit voort; want bedrieglijkheid is de omkering van de orde en is een oordeel van het oog en niet van het geestelijk gemoed, en is een besluit getrokken uit de schijn en niet uit het wezen van het ding.

Daarom is het redeneren uit bedrieglijkheden, over de wereld en over het bestaan van de dingen daarin, gelijk aan het bevestigen door middel van de redenering, dat duisternis licht is, dat het dode levend is, en dat het lichaam in de ziel vloeit en niet omgekeerd; terwijl het toch een eeuwige waarheid is dat er een geestelijke invloeiing is en niet een fysieke invloeiing, dat wil zeggen van de ziel die geestelijk is in het lichaam dat stoffelijk is; en van de geestelijke wereld in de natuurlijke wereld, alsook het Goddelijke uit Zich, en door dat wat uit Hemzelf voortgaat, op dezelfde wijze.

Hij heeft alles geschapen en onderhoudt alles, en onderhouding is een voortdurende schepping, evenals bestaan een voortdurend ontstaan is. (*Apocalyps Ontvouwd 1215*)

Emanuel Swedenborg, Londen 1759.

APOCALYPS, *ontvouwd volgens de geestelijke zin;*
waarin de verborgenheden onthuld worden die daarin
voorzien zijn, en die tot nu toe verscholen hebben gelegen.
Londen 1759.

De ***Apocalypsis Explicata***, *Apocalypsis Ontvouwd*
is een onvoltooid werk, dat stopt in hoofdstuk 19.
AO werd niet door Swedenborg zelf uitgegeven, hij stopte er
om onbekende reden mee in 1759 en legde het terzijde, hoewel
het vrijwel gereed was voor publicatie.
Hij gaf er de voorkeur aan een veel korter werk, getiteld:
Apocalypsis Revelata uit te geven in 1766.

Ruim een eeuw later in 1870, werd *Apocalypsis Explicata* door Dr. R.L. Tafel postuum uitgegeven te Stockholm, waarna het in het Engels en later ook in andere talen werd overgezet. In de klassieke Nederlandse vertaling door Anton Zelling , omvat deze titel 6 lijvige boekwerken.

Volledige versies, zowel in het Latijn als in het Engels, van *Apocalypsis Explicata*, zijn te vinden als E-boek op internet.

Ing. Gerrit Barger, pionier van de Swedenborg-beweging in Nederland, publiceerde in 1913 de vertaling uit het Engels van de bovenstaande tekst: *Over de Schepping van Planten en Dieren*.

Het boekje telde 40 pagina's en werd uitgegeven door de *Academy of the New Church* in Bryn Athyn USA.

Deze digitale weergave is in modern Nederlands door Guus Janssens, en overgenomen uit *Swedenborgiana, tijdschrift voor Swedenborg publicaties*.
